החטיבה המקצועית
רשות המיסים

כ״ז תשרי תשפ״ו
10/19/2025

טיוטת חוזר מס הכנסה מספר 8/2025 – רשות המסים

בנושא: **סעיף 76 לפקודה - חברת מעטים**

1. רקע כללי

1.1 בישראל, מיושם מודל המיסוי הדו-שלבי (להלן: "**המודל**"). בהתאם למודל, הכנסה שמופקת בידי חברה תושבת ישראל ומחולקת לאחר מכן לבעלי מניותיה תתחייב במס בשני שלבים: בשלב הראשון, החברה תתחייב במס חברות שיוטל על הכנסתה החייבת; בשלב השני, כאשר רווחי החברה מחולקים כדיבידנד, בעלי המניות היחידים של החברה מחויבים במס על ההכנסה מדיבידנד שחולקה או שיוחסה אליהם.

1.2 המודל נועד ליצור ניטראליות לצורך מס, בין ביצוע פעילות באמצעות חברה, לבין ביצוע של אותה פעילות במישרין על ידי יחיד, על ידי כך שהוא משווה בקירוב גבוה את שיעור המס החל על הכנסה שמפיק יחיד במישרין לעומת שיעור המס שיחול על אותה הכנסה אם היא תופק על ידי חברה ותחולק לאחר מכן כדיבידנד ליחיד.

1.3 המודל מייצר יתרון מובהק לפעילות באמצעות חברה בהתייחס לעיתוי תשלום המס על ההכנסה: עצמאי ושכיר נדרשים לשלם את כלל המס החל עליהם במועד הפקת ההכנסה; בעת פעילות באמצעות חברה, נדחה תשלום המס על ההכנסה מדיבידנד עד המועד שבו הרווחים מחולקים לבעלי המניות. דחיית מועד תשלום המס החל בשלב השני על ההכנסה מדיבידנד, נועדה לאפשר לחברות להשתמש בעודפים הפנויים של החברה במלואם, ללא ניכוי מס נוסף, לשם השקעה בנכסים ריאליים יצרניים שמעודדים את הצמיחה במשק.

1.4 במקרים רבים, המודל נוצל לרעה על ידי חברות שצוברות רווחים פנויים (לאחר תשלום מס חברות), ובוחרות להשקיע אותם בהשקעות פיננסיות או פאסיביות, ולא בהשקעות יצרניות. חברות אלה נמנעות מחלוקת הרווחים כדיבידנדים ליחיד, ובמקביל משמשות "חברות ארנק" וכמקלט מס שבו נאגר הון שמחד אינו מתחייב במס, ומאידך אינו משמש לפעילות שתומכת בצמיחה במשק. מדיניות השקעה זו אינה עולה בקנה אחד עם תכלית המודל הואיל ואין בה כדי לעודד את היקף ההשקעות הראליות והצמיחה במשק, תוצאתה היא הימנעות ממס וגריעה מהכנסות האוצר ללא הצדק סביר.

1.5 לאור האמור, מתוך רצון למנוע ניצול לרעה של המודל תוך הימנעות מחלוקת רווחים, נחקק ביום 31/12/2024 במסגרת תיקון 277 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ״א – 1961 (להלן: "**הפקודה**"), חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ״ה-2024 (להלן: "**חוק הרווחים הלא מחולקים**" או "**החוק**" או "**התיקון**"). התיקון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2025 (להלן: "**יום התחילה**"). במסגרת החוק תוקנו סעיפים 62א ו – 77, והתווספו לספר החוקים סעיפים 62(א1) ו - 81א עד 81ו לפקודה.

1.6 משטרי המס הקבועים בפקודה ואשר נועדו להתמודד עם הימנעות של חלוקת רווחים לשם הימנעות או הפחתת מס בלתי נאותה חלים בעיקר על חברת מעטים (קיימים משטרי מס נוספים שמתמודדים עם התופעה ללא תלות בהגדרת החברה כחברת מעטים כגון סעיפים 3(ט1) ו – 75ב לפקודה). חברת מעטים מוגדרת בסעיף 76 לפקודה המצוי בפרק החמישי של חלק ד בפקודה, פרק שעוסק במיסוי רווחי חברת מעטים שלא חולקו וכאמור בסעיף 1.5 לעיל עבר רפורמה משמעותית במסגרת התיקון.

1.7 בהתאם להגדרה כאמור, חברת מעטים היא חברה שנשלטת על ידי מספר מצומצם של בעלי מניות, מספר שאינו עולה על חמישה. בחברת מעטים קיימת חפיפה בין טובת החברה לבין טובת בעלי המניות בחברה, ויש לבעלי השליטה בה יכולת כמעט בלי מוגבלת לשלוט באסטרטגיה העסקית ולקבוע את ההחלטות הניהוליות והאסטרטגיות שלה, לרבות את ההחלטות על מדיניות חלוקת הדיבידנד.

1.8 מטבע הדברים, הימנעות מחלוקת רווחים מטעמים של חיסכון או הימנעות ממס יהיה שכיח יותר בחברת מעטים. בחברה שיש מספר רב של בעלי מניות, והשליטה על מדיניות חלוקת הדיבידנד נקבעת על ידי רבים, מדיניות חלוקת הדיבידנד אינה תלויה רק בטובת בעלי השליטה שבה, ולכן ההסתברות שההימנעות מחלוקת רווחים לשם הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה, קטנה.

1.9 מספר סעיפים בפקודה נשענים על הגדרת "חברת מעטים", ובהם סעיפים 18(ב), 32(9), 62א ו - 62(א1), סעיף 64 לפקודה, וכל סעיפי פרק חמישי לחלק ד לפקודה - החל מסעיף 77 ועד לסעיף 81ו.

1.10 מטרת חוזר זה (להלן: "**החוזר**") היא לפרש ולהבהיר את עמדת רשות המיסים ביחס להוראות סעיף 76 לפקודה בכלל ותחולת הגדרת חברת מעטים בפרט. פרשנות המונח חברת מעטים בחוזר מתייחסת לכל ההפניות למונח "חברת מעטים" בפקודה, כמפורט בסעיף 1.9 לעיל.

1.11 הוראות חוזר זה מחליפות את ההוראות שפורסמו בסעיף 2.1 לחוזר 02/2019 – בנושא "הוראות סעיף 64 לעניין חברת בית וסעיף 64א לעניין "חברה משפחתית", וכן כל מסמך או התייחסות אחרת שפרסמה רשות המיסים בעבר ביחס לחברת מעטים, לרבות חוזרים מקצועיים, החלטות מיסוי או הנחיות.

1.12 חלקו הראשון של החוזר (סעיף 2 להלן) יעסוק בתמצית בהגדרת "**חברת מעטים**" בסעיף 76(א) לפקודה ובהגדרת "**בת חברה**" בסעיף 76(ג) לפקודה, שמכוחה מוחרגות חברות מסוימות מהגדרת "חברת מעטים". סעיף 3 לחוזר יתייחס בהרחבה להגדרת חברת מעטים, בהתאם להוראות סעיפים 76(ב) ו – (ד) לפקודה. לסיום (סעיף 4 להלן) תפורט עמדת רשות המיסים ביחס למונח "**חברה שאין לציבור עניין ממשי בה**".

2. הגדרת חברת מעטים – סעיף 76(א) לפקודה

2.1 סעיף 76(א) לפקודה מגדיר חברת מעטים כדלקמן: "**חברה שהיא בשליטתם של חמישה בני אדם לכל יותר ואינה בת חברה ולא חברה שיש לציבור עניין ממשי בה**".

2.2 חברה מוגדרת בסעיף 1 לפקודה כחברה שהתאגדה או נרשמה על פי כל דין בר תוקף בישראל או במקום אחר, לרבות אגודה שיתופית. כלומר, חברת מעטים יכולה להיות חברה שהיא תושב חוץ כהגדרת המונח בסעיף 1 לפקודה, ויכול שאגודה שיתופית תסווג כחברת מעטים.

2.3 כאמור, תנאים הכרחיים (אך לא מספיקים בפני עצמם) להיותה של חברה חברת מעטים, הם שחמישה אנשים או פחות שולטים בה במישרין או בעקיפין, וכן שלציבור אין עניין ממשי בה. תנאים אלה יפורטו בהרחבה בסעיפים 3 ו – 4 לחוזר, בהתאמה.

2.4 סעיף 76(ג) מגדיר בת חברה כדלקמן: "**חברה שמניות שלה, המייצגות לא פחות מ – 80% מהון מניותיה, הן בידיהן של חברה או חברות שאין הוראות פרק זה חלות עליהן**". כלומר, חברה אשר 80% מהון המניות שלה, מוחזק במישרין או בעקיפין, על ידי חברות שהן אינן חברות מעטים, תוחרג מהתחולה של פרק חמישי של חלק ד לפקודה, ותוחרג מהגדרת חברת מעטים.

2.5 חברה שעמדה בתנאים לקיום חברת מעטים המנויים בסעיף 76(א) ביום כלשהו בשנת המס, תחשב לחברת מעטים במשך כל שנת המס הנבדקת.

3. בעלי המניות בחברת מעטים ואופן מניינם

3.1 סעיף 76(ב) לפקודה מבאר את אחד משלושת התנאים ההכרחיים שעל חברה לקיים על מנת להיות מוגדרת כחברת מעטים. בהתאם לסעיף, על החברה להיות בשליטתם, במישרין או בעקיפין, של חמישה בני אדם (להלן: "**גרעין השליטה**") לכל היותר. לעניין זה, המונח "**בני אדם**" כולל תאגידים, בין שהם מתחייבים במס חברות (כגון חברה שאינה חברה משפחתית או חברת בית) ובין שהכנסתם מיוחסת לצורך מס לבעלי הזכויות בו (כגון: שותפות, אגודה שיתופית, חברת בית או חברה משפחתית), וכן בעלי מניות שהם יחידים או נאמנויות.

3.2 המונח "שליטה" הקבוע בסעיף 76(א), מוגדר בסעיף 76(ב) כהחזקה המקיימת אחד או יותר מבין הזכויות הבאות (להלן: "**אמצעי השליטה**"):

(1) מרבית הון המניות;

(2) מרבית כוח ההצבעה;

(3) מרבית הזכויות לרווחים.

לעניין זה "מרבית" – מעל 50% מהזכות שבה מדובר.

3.3 בהתאם לסעיף 76(ב), בדיקת השליטה של גרעין השליטה באמצעי השליטה בחברה מסוימת, תעשה הן במישרין והן בעקיפין - למשל החזקה בחברה באמצעות חבר בני אדם אחר שבו שולט אחד מבני האדם שמרכיבים את גרעין השליטה.

במקרה שיש לאדם החזקה בחברה מסוימת הן במישרין והן בעקיפין, יצורפו כלל אחזקותיו בחברה הנבדקת לשם הבדיקה האם מתקיים בפועל גרעין שליטה שיהווה נדבך בסיווג החברה כחברת מעטים (לצד קיום התנאים שאין מדובר בבת חברה או חברה שיש לציבור עניין ממשי בה).

כדי לקבוע שקיימת החזקה בעקיפין באמצעות חבר בני אדם אחר, יש צורך ששיעור ההחזקה בחברה שמחזיקה בחברת המעטים יעלה על 50% בזכויות ההצבעה לבד או יחד עם אחר. לעניין זה "לבד או יחד עם אחר" – כהגדרת מונח זה בסעיף 88 לפקודה.

לעניין זה ראו את דוגמה מספר 4 לחוזר.

3.4 בדיקת שליטה על ידי גרעין השליטה באחד או יותר מאמצעי השליטה, תבחן בהתחשב בזכות של מי מבעלי מניות לרכוש באמצעות אופציה או זכות אחרת אמצעי שליטה כלשהו, באופן שלאחר מימוש זכות הרכישה כאמור, חמישה בני אדם או פחות ישיגו שליטה באחד או יותר מאמצעי השליטה והחברה תענה על התנאים הנדרשים להגדרת חברה מסוימת כחברת מעטים.

לעניין זה ראו את דוגמה מספר 2 לחוזר ואת דוגמה מספר 4 לחוזר.

3.5 למען הסר ספק, חישוב שיעורי האחזקה באמצעי השליטה לצורך בדיקת השליטה באמצעי השליטה, לא יתחשב בדילול של גרעין שליטה קיים. ההוראה הקבועה בסעיף 76(ב) לפקודה ופורטה בסעיף 3.4 לעיל, הינה הוראה אנטי תכנונית שבאה למנוע הפחתה והתחמקות בלתי נאותה מתשלום מס, והיא מתייחסת רק למצב טבע שבעקבות מימוש אופציה או זכות אחרת ייווצר גרעין שליטה.

לעניין זה ראו את דוגמה מספר 1 לחוזר.

3.6 על פי סעיף 76(ד) לפקודה, במניין גרעין השליטה לעניין חברת מעטים, ייחשבו לאדם אחד:

3.6.1 אדם וקרובו כהגדרתו בחלופה הראשונה של סעיף 88 לפקודה.

3.6.2 אדם ובא כוחו;

3.6.3 שותפים בשותפות בין שהיא התאגדה בישראל או מחוץ לישראל.

בנוסף ייחשבו לאדם אחד:

3.6.4 חברים בקיבוץ שותפי או בקיבוץ מתחדש וכן חברים במושב שיתופי או מושב עובדים.

3.6.5 נאמן בנאמנות, יוצרי הנאמנות והנהנים בה, ונאמנים בנאמנויות שונות שיש להן את אותו היוצר

לעניין זה ראו את דוגמה מספר 1 לחוזר.

4. חברה שאין לציבור עניין ממשי בה

4.1 ההוראה השלישית והאחרונה בהגדרת חברת מעטים היא הגדרה מהותית, לפיה אין לציבור עניין ממש בחברה. סעיף 76 לא קובע במפורש מתי לציבור יש עניין ממשי בחברה אך הוא נותן משקל להחזקה של הציבור הרחב בזכויות בחברה ולמידה שפעילות התאגיד רלוונטית לציבור בלתי מסוים.

4.2 בהתאם לאמור לעיל, מובהר שהחברות והתאגידים הבאים ייחשבו לחברה שיש לציבור עניין ממשי בה, ולכן **לא** יסווגו כחברת מעטים:

- חברה שמניותיה רשומות למסחר ואינה ברשימת שימור (להלן: "**חברה ציבורית**"), הינה חברה שיש לציבור עניין ממשי בה ועל כן איננה נחשבת "חברת מעטים".
- חברה שמעל 25% מכל אמצעי השליטה בה מוחזקים על ידי חברה ציבורית (להלן: "**חברת האם**"), ועל פי כללי חשבונאות מקובלים, הדוחות הכספיים המאוחדים של חברת האם כוללים את דוחותיה הכספיים של החברה הנבחנת, או למצער, על פי כללי חשבונאות מקובלים, הדוחות הכספיים המאוחדים של חברת האם כוללים את חלקה של חברת האם בדו"ח על המצב הכספי ובדו"ח על הרווח הכולל של החברה הנבדקת על בסיס שיטת השווי המאזני בהתאם ל IAS28 , והחברה הציבורית כוללת את תוצאות החברה בדוחותיה שמפורסמים לבורסה בישראל. לעניין זה "אמצעי שליטה", כהגדרתם בסעיף 88 לפקודה.
- מוסד ציבורי, רשות מקומית, וקופת גמל, כהגדרתם בסעיף 9(2) לפקודה.
- חברה שמוגדרת כחברה ממשלתית בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975.

4.3 יודגש, כי חברה המחויבת בדין לפרסם דוחותיה, ומניותיה אינן רשומות למסחר בבורסה אינה "חברה" שלציבור עניין ממשי בה.

4.4 יוער בהקשר זה כי חברה שרק הנפיקה אג"ח לציבור, ומניותיה אינן רשומות למסחר בבורסה וכן חברה המוחזקת על ידי גופים מוסדיים וקרנות, לא תהווה חברה שיש לציבור עניין ממשי בה ותיחשב חברת מעטים, זאת על אף כי היא נדרשת לעמוד בדיווחים ותשקיף לציבור.

4.5 אגודה שיתופית חקלאית שלא תבעה בשנת המס להתחייב במס כשותפות, תוכל להיחשב כחברת מעטים.

החטיבה המקצועית
רשות המיסים

דוגמאות

דוגמה 1

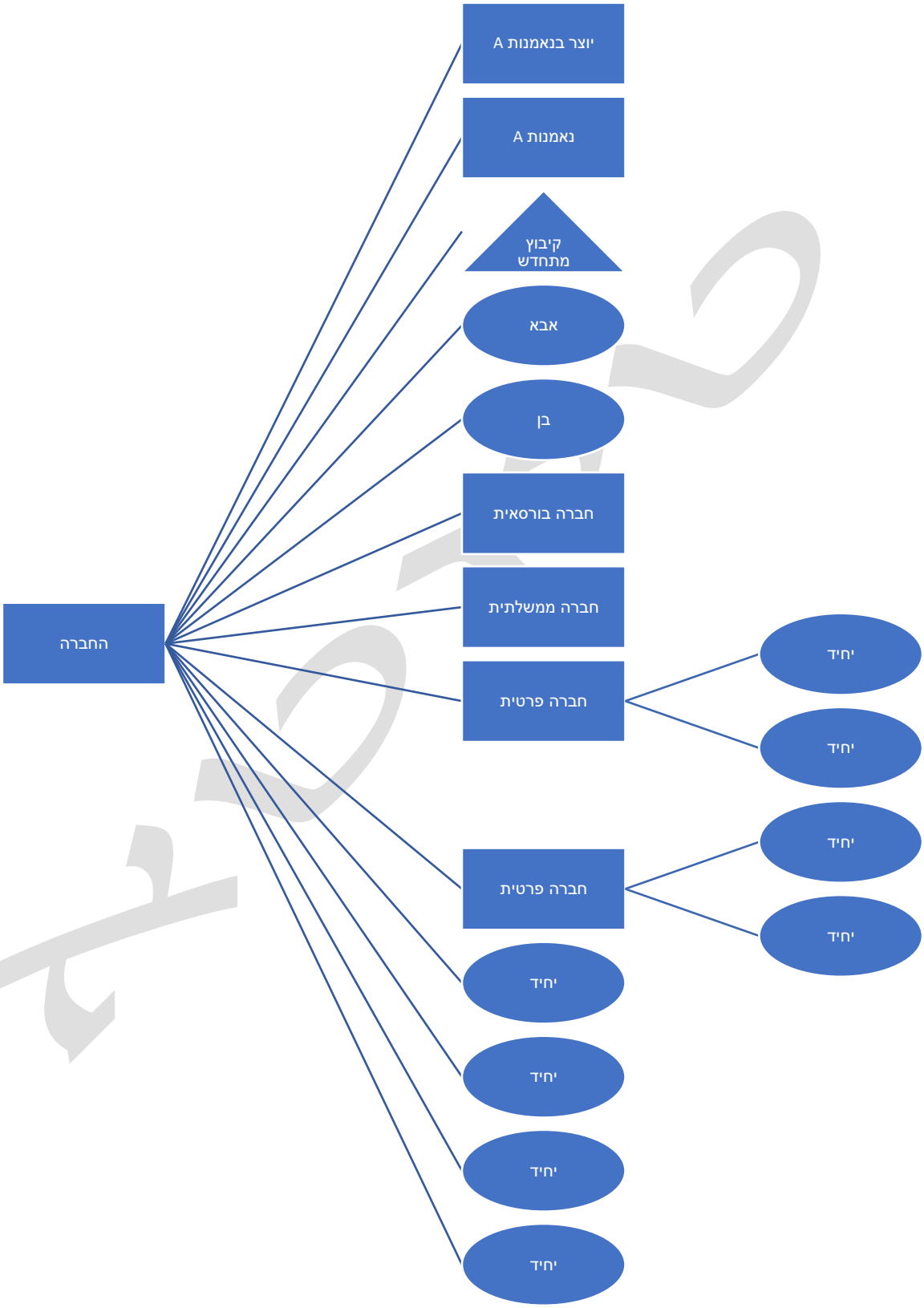

החטיבה המקצועית
רשות המיסים

חברה תושבת ישראל (להלן: "**החברה**") מוחזקת על ידי בעלי המניות כדלהלן:

1. יוצר בנאמנות ונאמנות (כל אחד בשיעור של 5%) 10%
2. קיבוץ מתחדש שבו יש 400 חברים 10%
3. אבא ובן (כל אחד 5%) 10%
4. חברה בורסאית 15%
5. חברה ממשלתית 10%
6. 2 חברות פרטיות (להלן: "**החברות הפרטיות**") שמוחזקות על ידי 2 בעלי מניות כל אחד – 4*5% + ואשר מחזיקים גם באופציות למניות המקנות זכות הצבעה שידללו את בעלי מניות (1 עד 5) מתחת ל 50%.
7. יחידים לא קשורים 5*5% (להלן: "**יחידים לא קשורים**") אשר מחזיקים גם באופציות למניות המקנות זכויות לרווחים שידללו את בעלי המניות (1 עד 5) מתחת ל 50%.

<u>פתרון:</u>

חישוב שיעור החזקה:

	המחזיק	**שיעור החזקה**	**הערות**
1	יוצר בנאמנות ונאמנות	10%	שניהם מהווים "אדם אחד" כאמור בסעיף 3.6.5 לעיל.
2	קיבוץ מתחדש	10%	כל חברי הקיבוץ הם "אדם אחד" כאמור בסעיף 3.6.4 לעיל
3	אבא ובן (כל אחד 5%)	10%	הם מהווים אדם אחד כאמור בסעיף 3.6.1 לעיל
4	חברה בורסאית	15%	פחות מ-25%, אין לציבור עניין ממשי בה
5	חברה ממשלתית	10%	פחות מ-80%, היא אינה בת חברה
סה"כ		55%	

מסקנה:

מן הנתונים לעיל עולה כי **החברה תחשב לחברת מעטים**:

א. קיימים 5 ב"א שמחזיקים מעל 50% מהון המניות.

ב. החברה אינה בת חברה הואיל ורק חברות 4 ו– 5, המחזיקות יחדיו בשיעור של 25% אינן חברות מעטים (הקיבוץ יכול להיות חברת מעטים (להתייעץ עם רינת ואפרת שוע ופשמ"ג) ואף 2 החברות הפרטיות הם חברות מעטים).

ג. אין לציבור עניין ממשי בה, הואיל וחברה 4 מחזיקה בה בשיעור שאינו עולה על 25%.

יוער, גם אם בעקבות מימוש האופציות של החברות הפרטיות והיחידים הלא קשורים לא יתקיים התנאי הראשון בהגדרת חברת מעטים (חברה שהיא בשליטתם של חמישה בני אדם לכל יותר), לא נתחשב

באפשרות הדילול האופציונלית הקיימת ואנו בוחנים את שיעורי האחזקה לצורך בדיקת השליטה ללא דילול של גרעין שליטה קיים (כאמור בסעיף 3.5 לעיל).

<u>דוגמה 2</u>

חברה א' תושבת ישראל (להלן: "**החברה**"), מוחזקת על ידי בעלי המניות כדלהלן:

חברה ב' מחזיקה בשיעור של 85% בחברה, חברה ב' מוחזקת על ידי 17 יחידים (שאינם אדם אחד כהגדרתו בסעיף 76(ד) לפקודה) לפי השיעורים הבאים:

מספר בעלי מניות	שיעור החזקה	הערות
3	10%	
13	5%	מתוכם 3 יחידים - אחים
1	5%	היחיד מחזיק גם באופציות למניות שמקנות זכויות לרווחים של 10%

פתרון:

חישוב שיעור החזקה:

3 יחידים	30%	
3 יחידים	15%	בהתאם לחלופה הראשונה להגדרת קרוב בסעיף 88 לפקודה.
1 יחיד	10%	בהתאם לסעיף 3.4 לעיל*.
סה"כ	**55%**	

מסקנה:

מן הנתונים לעיל עולה כי **החברה תחשב לחברת מעטים**:

א. על פי סעיף 76(ד) לפקודה במניין גרעין השליטה לעניין חברת מעטים, ייחשבו לאדם אחד אדם וקרובו, משכך, במקרה דנן קיימים 3 ב"א שמחזיקים מעל 50% מהון המניות.

ב. החברה אינה בת חברה הואיל וחברה ב' מוגדרת כחברת מעטים.

ג. אין לציבור עניין ממשי בחברה.

*לעניין בדיקת גרעין השליטה יבחן אחוז ההחזקה בדילול מלא (ככל שלאחר הדילול, אחוז ההחזקה מביא לקיום גרעין שליטה).

<u>דוגמה 3:</u>

חברה תושבת ישראל (להלן: "**החברה**") מוחזקת על ידי בעלי המניות כדלהלן:

1. חברה ציבורית שמחזיקה בה בשיעור של 40% (להלן: "**החברה הציבורית**"). החברה הציבורית מיישמת בדוחותיה את שיטת השווי מאזני בהתאם ל IAS28.

2. חברה ממשלתית בשיעור של 45%
3. יחיד, בשיעור של 15%.

התנאי הראשון להגדרת חברת מעטים מתקיים (החברה נשלטת על ידי פחות מחמשה בני אדם) אבל התנאי השני אינו מתקיים הואיל והחברה היא "בת חברה", כי חברות 1 ו-2 הן אינן חברות מעטים. בנוסף, התנאי השלישי להגדרת חברת מעטים ("**ולא חברה שיש לציבור עניין ממשי בה**") אינו מתקיים הואיל והחברה מוחזקת על ידי חברה ציבורית שמחזיקה בה בשיעור של 40% ואשר היא מיישמת את שיטת שווי מאזני – ומשכך, בהתאם לאמור בסעיף 4.2 לעיל, היא מהווה חברה שיש לציבור עניין בה.

מסקנה: החברה אינה חברת מעטים.

<u>דוגמה 4</u>

חברה תושבת ישראל (להלן: "**החברה**"), מוחזקת על ידי בעלי המניות כדלהלן:

1. יחיד א' בשיעור של 20% במישרין.
2. חברה ב' בשיעור של 20%, חברה ב' מוחזקת על ידי יחיד א' בשיעור של 60%.
3. יחיד ב' בשיעור של 3% ובעוד אופציות למניות בהיקף של 25% מההון הקיים.
4. 19 יחידים המחזיקים כל אחד בשיעור של 3% מהון המניות הקיים.

חישוב שיעור החזקה:

יחיד א' 40% 20% באמצעות החזקה ישירה ו-20% באמצעות החזקה בעקיפין, בהתאם לאמור בסעיף 3.3 לעיל.

יחיד ב' 3%

3 יחידים 9%

סה"כ 52%

מנתונים אלו עולה לכאורה כי החברה נשלטת על ידי יותר מ-5 בני אדם, אולם בהתאם לסעיף 3.4 לעיל, לעניין בדיקת גרעין השליטה יבחן אחוז ההחזקה בדילול מלא (ככל שלאחר הדילול, אחוז ההחזקה מביא לקיום גרעין שליטה). חישוב שיעורי החזקה בדילול מלא:

יחיד א (כולל החזקה בעקיפין)	40/125
יחיד ב	28/125
סה"כ	50%<68/125

מן הנתונים לעיל עולה כי לאחר חישוב גרעין השליטה בדילול מלא, החברה עומדת בתנאי הראשון בהגדרת חברת מעטים.